

ZNAMENÍ DOBY. Časopis
církve adventistů sedmé-
ho dne v Československu.
Praha, říjen 1968. Zvlášť-
ní číslo. Vydává: Uniijní
výbor církve adventistů
s. d. v ČSSR. Odpovědný
redaktor: Jiří Drejnar.
Adresa redakce a admi-
nistrace: Praha 2 — Vi-
nohady, Londýnská 30,
telefon 257 863. Tiskne:
Severografia Liberec. Ce-
na výtisku: 2,50 Kčs.

68

ZNAMENÍ DOBY

Proč věřím v osobního Boha?

Existuje Bůh? Je možné věřit v Boha? — To jsou otázky, na které dnes mnoho lidí odpoví záporně. Mladá generace se snaží vytlačit Boha ze světa a chce mu vykázat místo v mytologii. A mezi těmi, kteří existenci Boha připouštějí, je mnoho takových, kteří za své „vyznání víry“ považují větu: Někdo to přece řídit musí!

Proti těmto názorům stojí víra v živého, osobního Boha, která je základem křesťanství. Všechny zmíněné názory jsou vlastně základem filosofických soustav, ovládajících od dávne minulosti až po současnost myšlení lidí.

Nejběžnější a velmi rozšířenou filosofii je *materialismus*, který učí, že hmota má vlastnosti, jež samy udržují celé její působení. Tyto vlastnosti jsou nezávislé na nějaké nadpřirozené bytosti, jejíž existenci materialismus vůbec nepřipouští.

Jiní, kterým se tento materialistický názor zdá příliš bezbožný, tvrdí, že Bůh dal na počátku hmotě určité síly, kterými se udržuje dále sama. Toto učení je známo jako *deismus* a nejvíce převládalo ve staletích a oblastech zasažených křesťanstvím. Deismus uznává Boha jako bytost, která není vázána na místo, alespoň co se týká hmotného působení.

O materialismu jsme uvedli, že Boha vůbec nepřipouští. Proti němu stojí přesvědčení, že Bůh je jakousi duchovní mocí, která proniká celou

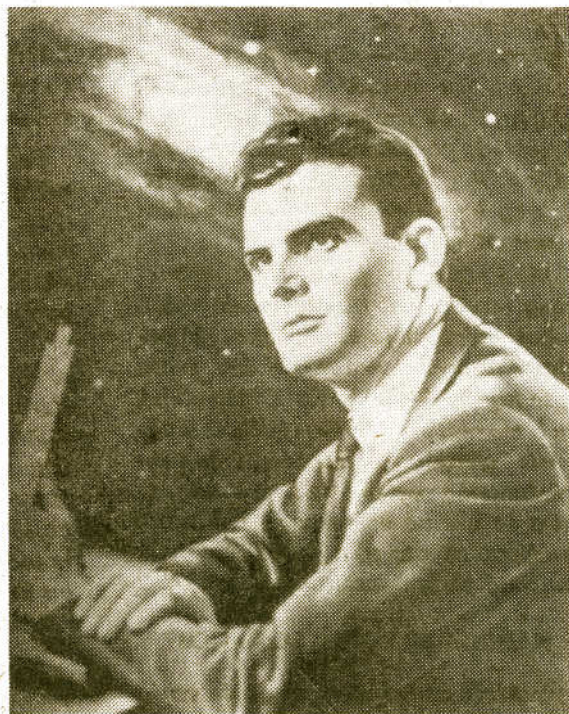
přírodou a vesmírem, avšak není samostatnou bytostí. Toto učení je nejvíce rozvinuto v orientálních náboženstvích a říká se mu *panteismus*.

A konečně je zde učení, které je možno nazvat *personalismem*, protože v něm jde o víru v nadpřirozenou osobní bytost, která vše stvořila a celý vesmír udržuje. Tuto víru nacházíme v křesťanství a před ním již v náboženství izraelském.

Jako věřící lidé a samozřejmě jako zastánci personalismu musíme často slyšet výtku, že věříme něčemu, co se přiči vědě, logice a zdravému rozumu vůbec. Proto, než odpovíme na otázku postavenou v nadpisu tohoto pojednání, položme si otázku další.

JE VÍRA V BOHA V ROZPORU S LOGIKOU?

Jádro celého sporu mezi materialismem a vírou je ve dvou slovech: hmota — duch. Pro materialistu je duch nebo myšlení produktem hmoty. Věřící naopak odvozuje hmotu od ducha. Materialista mluví o skutečnosti hmoty, musí ovšem vysvětlit, jaký vztah má hmota k duchovním věcem. Naproti tomu věřící nemůže ve skutečnosti tvrdit, že existuje jedině Bůh a duchovní věci, protože naráží na problém fyzického vesmíru. A tak již od nepaměti se filosofie trápí těmito dvěma názory a dodnes nenašli lidé řešení, na kterém by se

obhájci obou směrů sešli. Existuje vůbec uspokojivé řešení tohoto problému?

Jestliže se chceme v následujících odstavcích pokusit o shrnutí odpovědi na uvedené otázky, pak je nutno předeslat, že zde nepodnikáme žádnou objevnou cestu. Pouze si připomeneme to, o čem jsme jako věřící lidé nesčetněkrát přemýšleli a v obhajobě víry také různými způsoby vyjádřili.

Se svým úsudkem můžeme začít u jednoho počátečního bodu, kde nás nikdo nemůže porazit. Je to tak prosté a jednoduché. Na počátku 17. století vyslovil René Descartes tuto hypotézu: Existuji jako myslící, rozumná bytost. — Tuto skutečnost nebude žádný rozumný člověk popírat. Někdo se může stavět proti existenci Boha, jiný zase může zajít tak daleko, že bude pochybovat o existenci hmoty, ale každý musí doznat svou vlastní existenci — jinak by musil přestat dále myslet a bádát. V tom okamžiku, kdy přizná svoji vlastní existenci, musí dále doznat, že veškerá civilizace, tj. organizace společnosti, školství, hospodářství, věda — vše nesporně dokazuje, že člověk dovede myslet. Toto nelze popřít.

Jakmile si uvědomíme, že myslíme, a v té chvíli, kdy začneme pozorovat vesmír kolem sebe, zjistíme tu skutečnost, že všude, kam se podíváme, vládne řád a zákonitost. Všechna vědecká odvětví — od atomové fyziky

po astronomii, od chemie po geologii a mikrobiologii — vše potvrzuje skutečnost, že vesmír je organizován. Přesto, že se projeví někdy zdánlivý nesoulad, podléhá vše zákonu a pořádku. Kdybychom to chtěli popřít, pak by bylo veškeré vědecké bádání bezcenné a nemožné.

Pořádek a řád jsou ovšem podmíněny inteligencí. Nejlepším důkazem tohoto tvrzení je skutečnost, že pochopení organizace fyzického světa vyžaduje velkého studia. Když vidíme, že k vysvětlení nejběžnějších skutečností přírody je zapotřebí nejdůkladnějšího matematického uvažování a že vše ve vesmíru se podřizuje určitým zákonům a pořádkům, pak musíme přiznat existenci rozumu.

NÁHODA NEBO INTELGENCE?

Někteří lidé se domnívají, že tento řád a zákony přírody se vyvinuly během doby samy — prostou náhodou. Je to však možné? Uvedme si příklad: Vezměme číslce 1—9 a pomíchejme je. Jaká je vyhlídka, že se tyto číslce samy od sebe uspořádají v dokonalém pořádku? Je tu možnost, že by se tak stalo v poměru 1:362.880. Kolik kombinací by se objevilo, kdybychom vzali za základ číslce od 1 do 99? Číslo, kterým bychom chtěli tuto možnost vyjádřit, by mělo na začátku 289 a za ním by pak následovalo ještě 300 dalších číslcí. Ale v přírodě není jedna taková série, ale statisíce, které se musí sobě navzájem přizpůsobovat. Jsou zde systémy atomové, molekulární, chemické, biologické a všechny musí mít vzájemný vztah, aby byl možný život na světě. Na ně musí navazovat systémy geologické, meteorologické a astronomické. Když toto vše vezmeme v úvahu, můžeme si ještě představit, že vše pracuje pouhou náhodou?

A nyní se zabývejme další otázkou:

KDE JE SKRYTA ŘÍDÍCÍ INTELGENCE?

Rozhodně ne v atomech, molekulách či buňkách. Je přece známá skutečnost, že jediným místem, kde existuje rozumový, rozumný úsudek, jsou živé bytosti s nervovým systémem, který umožňuje duševní pochody, jež považujeme za inteligenci.

Žádný živočich ani lidská bytost se ještě nikdy nevytvořily samy svým

rozumem, svou vlastní inteligencí. Z toho musíme tudíž usoudit, že původ inteligence musí být někde mimo známý materiální svět.

Tato inteligence nejen musí být mimo materiální svět, ale musí všechny přírodní síly převyšovat. Kdyby tomu tak nebylo, pak by zásahem neovládaných a neusměrněných sil vznikal zmatek. Uvedme si jeden příklad ze všedního života: Na přeplněné křižovatce je zajištěn plynulý chod dopravy, pokud signalizační světla pravidelně svítí a všechna auta jsou jich poslušna. Jakmile však přestanou fungovat, nebo je někdo neposlechné, nastane zmatek. Podobně je tomu ve vesmíru a přírodě. Nemohl by existovat pořádek, kdyby vše neřídila a neovládala vyšší bytost.

Nevěrec snad zapochybuje nad závěrem, ke kterému jsme při svém uvažování dospěli. My věřící jsme však pevně přesvědčeni, že touto řídící a udržující inteligencí je Bůh. Povšimněme si ještě jednou, jak jsme postupovali: zákonitost v uspořádání celého vesmíru — předpoklad inteligence — protože vše řídí a udržuje, je ona vyšší inteligence — Bůh.

Pokračujme však dále. Inteligence nemůže být neosobní. Kdo již slyšel, že by nějaká organizace, klub, společnost nebo vláda zahájila svou činnost automaticky — bez lidí? Ve všem tom musí být systematické uspořádání, a to je, pokud je nám dobře známo, výsledkem lidských myšlenek. A protože bychom člověka, který by v tomto směru myslel jinak, považovali za nenormálního, pak analogicky musíme souhlasit s tím, že celá příroda vznikla jako výslednice myšlení a působení nejvyšší osobní bytosti neboli inteligence, které říkáme Bůh.

Často můžeme slyšet názor, že víra v Boha je pověřivostí. Nezapomeňme však na tu skutečnost, že pověra nemá žádný rozumný podklad a důvod. V našem uvažování jsme si ukázali, že víra v osobního Boha je založena na zdravých filosofických zásadách a proto nemůže být pověrou ani lehkověrností.

Otázkou se však materialisty, čím je podloženo jeho přesvědčení, že Bůh neexistuje. Nemůže nám to říci, protože kdyby chtěl zajít do podrobné skladby hmoty, nenašel by zdroj její komplexní organizace. Všude

musí narazit na problémy. Každý objev odhaluje nové problémy.

Tázáme-li se panteisty na důkazy jeho teorie, pak je rovněž na pochybách, protože nemůže ukázat, jak by mohla pouhá síla nebo energie pronikat hmotou a odpovídat za její složitě složení. Neuznává-li osobnost, pak je v koncích.

Proto jsem přesvědčen, že víra v osobního Boha převyšuje všechna ostatní přesvědčení. Tato víra je v souladu se Slovem Božím a se zásadami křesťanství. Bible soustavně mluví o Bohu jako o bytosti. Sám Ježíš, který svými skutky dokázal, že měl větší moc než lidé, potvrdil víru v osobního Boha. Vždyť o sobě prohlásil, že je Synem Božím a že kdo vidí Ježíše, vidí i Otce. (Jan 14, 9) A Ježíš nebyl neosobní duch, protože Jan, který s Ním chodil a dlouho žil, později napsal: „To, co jsme slyšeli, co jsme očima svými viděli... a čeho jsme se dotýkali.“ (1. Jan 1, 1)

VÍRA V OSOBNÍHO BOHA JE ZÁKLADEM DUŠEVNÍ ROVNOVÁHY

Jako rozumní lidé musíme požadovat, aby každé naše přesvědčení bylo vždy v souladu s tím, co je vědecky pravdivé. Nemohli bychom být ani radostní a šťastní, kdybychom měli mít pocit, že jsme vydáni na pospas slepé náhodě, která neví co je to láska a která nemá cit. Nemohli bychom být plně šťastní, kdybychom sice věřili v nějakého Boha, ale byl by pro nás jen nějakým neosobním seskupením energie. Pak by pro nás neznamenal více než elektřina, která vše proniká a sami bychom byli pouze součástí nekonečného neosobního působení této síly.

Takové představy nemohou ukojit touhu lidské duše a dáti jí plný klid. Člověk může být šťasten tehdy, když ví, že jeho život má i záruku jistého vedení a ochrany. A tuto záruku dává jistota, že žije laskavý, všemohoucí a milující Bůh, který ustavičně bdí a lidstvu, které se od Něj odvrátilo, nabízí pomoc a vedení.

Tomuto Bohu důvěřuji a vím, že mne provede všemi úskalími života. Věřím v Jeho moc, kterou i dnes dokazuje. Věřím v Jeho Slovo, o jehož pravdivosti jsem se přesvědčil. On mi denně dává jistotu, radost a novou sílu.

Proto věřím v osobního Boha.

TVOJE BIBL E A TY

Průzkum veřejného mínění, provedený v jedné zemi, ukázal, že průměrně znalosti bible jsou velmi omezené. Málokdo z dotázaných dovedl vyjmenovat deset předních postav bible. Ještě méně bylo těch, kteří dovedli vyjmenovat jejich šedesát šest knih. Málo bylo těch, kteří by měli alespoň ponětí o jejím původu a většina nedovedla rozlišovat mezi knihami Starého a Nového zákona. O nalezení nějakého známého verše vůbec nemluvíme.

Protože se domníváme, že ani u nás není znalost bible lepší, chceme do každého čísla zařadit rubriku „Tvoje bible a ty“. V ní si chceme biblí přiblížit, naučit se z ní využít to nezměrné bohatství, které nám je nabízeno.

Někteří lidé začínou biblí poctivě studovat, ale jakmile přečtou několik kapitol, tu se vzdávají. Nedovedou se v ní orientovat, přestane je zajímat, a proto ji odloží jako něco nesrozumitelného.

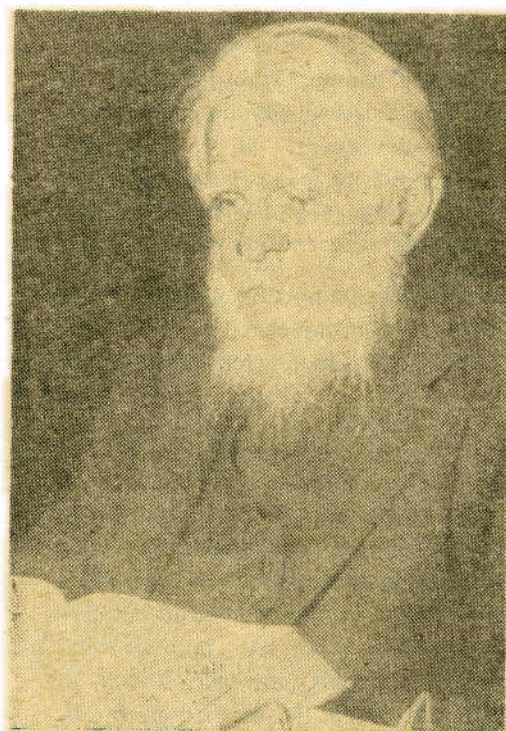
Zdá se, že v rodinách, a to i křesťanských, leží milióny zavřených biblí, po kterých lidé sáhnou jen příležitostně, snad jedině o svatbě nebo o pohřbu.

Bible se během staletí osvědčila jako jedinečná kniha. Mnoho mužů a žen čerpalo z jejích stránek sílu. A z ní vyznačuje tato tajemná síla doposud. Bible umí proměnit životy, zušlechtit ducha, obohatit mysl, rozšířit rozhled a přetvořit lidské touhy. Velcí kazatelé měli v biblí klenotnici pravdy a mnozí státníci, učitelé a spisovatelé čerpali z jejího literárního bohatství.

U žádné jiné knihy nevidíme tak veliký protiklad jako právě u bible. Mnoho lidí — i kritiků — je ochotno říci, že bible je předivná kniha, která přetrvala staletí, lidé ji dávají přívlastek „kniha knih“, a přece je to kniha, která je nejméně čtena.

Chceme naše čtenáře přivést k tomu, aby četli biblí, aby poznali, jak vzácná učení a požehnání jsou v ní ukryta. Chceme i tobě ukázat, že bible je po mnoha stránkách nejmodernější knihou ve tvé knihovně a přejeme si, aby se ti stala zdrojem požehnání ve tvém osobním a rodinném životě.

V žádném případě nechceme zde předkládat nějaké hluboké teologické pojednání, přeplněné množstvím citátů různých autorů. Právě naopak — chceme zde prostě podat, to co tvrdí o určitých bodech bible sama. Nechceme zde publikovat sérii argumentů, ale přejeme si, aby následující stati měly charakter přátelského rozhovoru. Přejeme si, aby se uvolnil proud božské moudrosti a lásky, který je pro věčné časy vepsán do posvátných stránek „Knihy všech knih“.

Kniha pro dnešní dobu

Nepochybujeme o tom, že žijeme v nejslavnějších dobách dějin. Je to doba rychlých a rozsáhlých změn. Lidské myšlení a pokrok, jež se po staletí pohybovaly jako pomalý ledovec, se rozšířily na tisíce proudů horlivé činnosti.

Obdivují hodiny určení lidstva a při každém novém úderu se přihodí nějaká nová významná událost. Staré základy světa se kymácejí, a co bylo na nich postaveno, to se hroutí. Věda proráží hranice neznáma. Zvláště dvacáté století bylo naplněno rozsáhlými změnami. Můžeme směle říci, že za polovinu tohoto století došlo k větším změnám, než za všechna staletí.

Žijeme v době nedostižných objevů a vynálezů. Dostali jsme se rychle z údobí páry do éry elektřiny, raket a atomů. Člověk zvítězil nad hranicemi země a směřuje ke hvězdám. Mnoho umělých oběžnic krouží fantastickou rychlostí vesmírem a přináší nám na neviditelných vlnách zprávy o poměrech tam „nahore“.

Atomová síla dala člověku více možností, než měl od počátku světa. Nové zdroje energie jsou tak obrovské, že mohou svět proměnit buď v ráj, anebo v hromadu trosk. Mohou přivést lidstvo k nejvyšším vrcholům tvůrčí činnosti — anebo k záhubě. Je politováníhodné, že byly použity nejprve k vojenským účelům. Byly z nich vytvořeny tak zhoubné zbraně, že jediná z nich může zničit kterékoli město v kterékoli zemi.

Lidé touží po tom, aby tato nezměrná síla byla využita pro dobro lidstva. V budoucnosti chtějí pohánět atomovým palivem své dopravní prostředky. Chtějí se pohybovat rychleji a bezpečněji než dnes. Doufají, že budou mít jednoho dne stroje, které budou pohotově překládat z jedné řeči do druhé. V laboratořích dnes pracují na mnoha problémech, které se ještě před nedávnem zdály být neuskutečnitelným snem. Izák Newton řekl kdysi, že

„sbíráme jen kamínky na břehu moře, zatímco před námi leží celý oceán neodhalených skutečností.“ Co by asi řekl dnešní barevné televizi a snímkům odvrácené strany měsíce?

Tragické je to, že přestože máme tak nadějně vyhlídky, vstoupili jsme současně do věku přeplněných vězení a kázní. O této druhé tváři dnešního světa mluví rozsáhlé statistiky vražd, vloupání a krádeží. Lež a podvod se stávají pro člověka běžnou záležitostí. Nejsmutnější však je to, že tento problém se stává problémem celosvětovým. Lidstvo žije v období napětí a strachu. Nikdy se nezdály obavy tak opodstatněné, jako je tomu dnes.

Jeden duchovní se nedávno takto modlil: „Bože, Otče náš, prosím tě, zachraň nás v této hodině dějin před panikou a zoufalstvím.“ — V těchto slovech je vhodné vyličení naší doby. Žijeme opravdu v „sopečné době“, kdy se celý svět zmítá v nepokojích a bojích. Kouř stálých výbuchů maří naděje na mír a blahobyt, dusí ušlechtilé úsilí o zlepšení lidstva a srdce poctivých lidí naplňuje

strachem. Proto ona prosba o Boží ochranu před panikou a zoufalstvím je velmi časová.

Je jasné, že všichni potřebujeme odněkud pomoc. Chybí nám klid duše, potřebujeme odvahu, naději, vedení, usměrnění, cíl. Potřebujeme světlo, jež by v bouři nezhaslo. Potřebujeme slyšet hlas, který by nám bezpečně pravil: Tady vede cesta.

Kde nalezneme tuto pomoc? V nějakém debatním kroužku? U psychiatra? U moudrých lidí tohoto světa?

Nechceš zkusit hledat ve tvé bibli? Udělej si čas na čtení této vzácné knihy a poznáš, že je to kniha pro dnešní dobu. Přináší poselství pro dnešek a pro všechno lidstvo. Líčí přítomnou světovou situaci tak pozoruhodně, že se zdá, jako by byla psána pro naši generaci. Ačkoli je tisíciletí stará, je pozoruhodně časová. Nabízí řešení našich nesnází. Poodhaluje dokonce clonu budoucnosti a zjevuje nám věci příští.

Otevři ji a povšimni si, jak podává předivná slova potěšení a odvahy, jak inspiruje a vyzývá. Činí to tak, jak si to dnešní doba a tvoje vlastní srdce žádá.

Zakopaný poklad

V jednom příběhu se vypráví o bohatém sedlákově, který na smrtelném loži řekl svým synům: „Můj poklad je zakopán na vašem poli. Chcete-li zbohatnout, hledejte jej.“

Jakmile zemřel, začali oba synové horlivě hledat. Domnívali se, že otec ukryl peníze do kovové skříňky. Vzali motyky a pustili se vytrvale do práce. Nenašli však nic. Pečlivěji však zpracovali půdu na polích a kopali hlouběji, než by oral pluh. Skříňku s pokladem nikde neobjevili.

Na jaře přestali hledat, aby mohli pole osít. Pak přišlo léto a žeň. A jaká to byla žeň. Takovou ještě nezažili. Tím, že pole tak důkladně obdělali, získali hledané bohatství. Moudrému otci se plán zdařil.

Také ty jsi zdědil vzácný odkaz, který přechází z generace na generaci. Je rovněž zakopán. Neleží však nikde na poli, ale v jedné knize. Ten, který ti jej doporučil, praví: Chceš-li být bohatý ve všem nejlepším a nejkrásnějším co život dává, hledej v této knize. Uplatni veškeré síly ducha a hledej hodně hluboko. Čti v ní. Nalezneš v ní nejdražší poklad.

Touto knihou je bible. Tvoje bible. Vypadá sice stejně jako jiné knihy a nikdo by neřekl, že je cennější než ostatní. Ale otevři ji, začni v ní hledat a budeš na stopě pokladu. Všichni, kteří se poctivě, zbožně a s láskou zahloubají do jejích stránek, sklídí zeň duchovního požehnání, pokoj, sílu, odvahu a moudrost. Získáš vše, po čem toužíš a co se zdá býti nemožné získat.

Je zde poklad, který stojí za námahu. A čím více budeš kopat, tím více najdeš. Při každém pohybu objevíš nové hodnoty. Začneš chápat tajemství života a smrti. Pochopíš smysl dobra a zla. Nahlédneš do velkolepého plánu, který pojí minulost, přítomnost a budoucnost. Pochopíš význam a začnou se ti rýsovat události, jež jsou dosud v zárodku. Objevíš, jak je země nerozlučně spjata s nebesy.

Tento poklad je přístupný všem. Postavení, barva pleti nebo vyznání nezabraňuje nikomu v tom, aby hledal. Tato kniha mluví ke každému, bez ohledu na národnost, vyznání či zaměstnání. Bude mluvit i k tobě. Má dnes pro tebe poselství, bez ohledu na to, jaká byla tvoje minulost, jak se cítíš dnes, jsi-li zdravý nebo nemocen. Přináší světlo starým i mladým, vznešeným i prostým, jedním slovem řečeno — všem lidem. Dává všem stejné povzbuzení, sílu i radu.

Přistupuješ-li k bibli v nevinnosti mládí s údivem, se svými sny, nadějemi a představami, pak poznáš, jak zářné ideály jsou v ní a zdravá ctižádost pomůže uskutečnit tvé nejkrásnější sny. Čteš-li ji ve zralém věku, kdy neseš nejtěžší břímě a každá hodina tvého života je vy-

plněna těžkými odpovědnostmi, pak pocítíš, že ti dá sílu k vyplnění všech úkolů a podepře tě na cestě životem.

Čteš-li ji v pokročilém věku, kdy tvé síly slábnou a stíny se krátí, nalezneš v ní světlo pro podvečer svého života. Dá ti úžasnou naději na nový a krásnější život v budoucnu.

Jsi-li si vědom svých hříchů a toužíš po tom, aby ses stal opravdovým mužem či ženou, najdeš v ní cestu, jak se vymanit z pout, jež tě otrocky svírají. Získáš sílu k vítězství nad zlem a tvé zmučené svědomí se uklidní.

Jsi-li skleslý na duchu, padáš-li pod ranami života v náporu nesnází, najdeš v ní osvěžení duše, po němž toužíš. Máš-li zármutek, utrpěl-li jsi velikou ztrátu či tragický žal, najdeš v ní útěchu, jakou ti nikdo jiný nemůže dát. Navíc, budeš mít naději, jež tě bude silit, že se se svým drahým ještě shledáš.

Tvou bibli protéká zdravý zdroj života, tekoucí přímo z nebes. Otevři ji, čti v ní a tento radioaktivní proud začne protékat tvou myslí a způsobí uzdravení, obnovení a osvěžení. Tuto tajemnou sílu ti nic nemůže nahradit. Rozšíří tvůj rozhled, napraví tvé názory, pročistí ctižádost.

Jakmile bude mít tento proud živé vody volnou cestou, rozšíří se onen zpočátku drobný potůček v mohutnou zázračnou řeku, která odploví z tvé povahy vše nepěkné a nesvaté a podpoří rozvoj ušlechtilých schopností. A než si to uvědomíš, přirozeně přeteče a projeví se nezištnou službou pro druhé.

Jaký to máš klenot! Škoda, že jsi máš doma a nečteš v ní. Jsi chudý, ačkoli bys mohl být bohatý. Proč jsi slabý když můžeš být silný? Neboť smutný, když můžeš jásat radostí!

Věř, že tento poklad je ti na dosah ruky. Stačí jen po něm sáhnout. Je ve tvé bibli!

A. M.

dějiny

UČITELKA ŽIVOTA

„Vzpomínejte na své učitele, kteří vám mluvili slovo Boží“

Židům 13, 7

Byl 6. červenec 1968. Slunce právě zapadalo za Hradčany, když se nebe náhle pokrylo hustými mraky. Za chvíli bylo slyšet dunění hromu a začalo pršet. Stanul jsem pod podloubím staroměstských domů. U pomníku Mistra Jana Husa byl nevelký zástup lidí s církevními prapory, aby vzpomněli kostnického mučedníka a bojovníka za pravdu. Řečník ze Slovenska končil toto shromáždění nadšenými slovy.

Od podloubí jsem se díval na majestátně se tyčící postavu Husovu, která se dnes jaksi smutně vyjímal na pozadí zachmuřeného nebe. Zástup lidí s deštníky se rozcházel a já tu ještě stál a uvažoval...

Mistře Jene, kdybys žil v naší době, jistě by ses radoval z dnešního 6. července, který vypadá jinak než v minulých letech. Nebe je sice zataženo, ale žije se nějak radostněji. Je slyšet hřmění, ale v duši je pokojněji. Mistře Jene, jen malý zástup přišel, aby uctil tvou památku. Snad je jich málo proto, že prší, ale pod podloubími na všech stranách stojí muži, ženy i mládež. Možná, že kdyby bylo pěkné počasí, bylo by plné Staroměstské náměstí. „Na množství nehleďte!“ — zpívali Boží bojovníci, kteří šli svou cestou. Málo je těch, kteří skutečně bojují za pravdu, málo těch, kteří jsou ochotni život za ni položit. Nadšených slov slyšíme mnoho, ale velkých činů je málo. Proto se dnes nějak smutně vyjímal tvá vznešená postava na ocelovém nebi.

Radost i smutek se střídají v mé duši a já vzpomínám, jak jsem nesčetněkrát obcházel v minulosti tvůj pomník. Vyprávěl jsem o tobě lidem z různých koutů naší vlasti i hostům z ciziny. Zastavoval jsem se s nimi před tvou sochou a dívali jsme se do tvé tváře. Tlumočil jsem tvá slova: Milujte se, pravdy každému přejte!“ Ano, milovat se, každému dopřát poznání pravdy! Všichni návštěvníci s tím souhlasili, všem se to líbilo, ať byli z Východu či ze Západu. Tys mluvil z duše všech a do duše všem. Pak jsem vždy ukazoval přísného husitského kně-

ze, držícího v ruce kalich. Vysvětloval jsem, že je to symbol české reformace, naší věrnosti slovu Božímu a Božímu zákonu.

Vidíte toho zachmuřilého husitu vpravo, jak ukazuje, jako by chtěl zavolat: „Pozor, nepřítel se blíží!“ Jeho ruka nás však zároveň zve: „Pojďte dál, milí hosté, podívejte se dozadu, co náš národ zkusil!“ — A tak jsem s hosty obcházel sousoší mnohokrát.

Hleďte, to jsou oni, a zde je jejich píseň „Kdož jste Boží bojovníci a zákona jeho“! Když tato jejich mohutná, radostná píseň zazněla, křížáci prchali. A tady, docela vzadu, vidíte tu sklíčenou matku s tulícími se dětmi? Vidíte ten k zemi sražený národ, obraz třístaletého útlaču? Dole čteme nápis, slova posledního biskupa Jednoty bratrské J. A. Komenského: „Živ buď, národě Bohu posvěcený, neumírej!“ Podívejte se dobře, právě v těchto dnech vložil někdo čerstvý věnec na hlavu té sklíčené matky, k jejímž nádrům se přivinulo dítě. V očích matky se však zračí živá naděje.

Pojďme dál, ať obejdeme celé sousoší, protože to vrcholně čtete teprve ve slovech našeho národního proroka, Jana Amose Komenského, učitele národů: „Věřím i já Bohu, že po přejití víchřic hněvu Božího vlada věcí tvých zase se k tobě navrátí, ó lide český!“

Stojím pod podloubím staroměstských domů, dívám se zpovzdálí na Husův pomník a vzpomínám: Před padesáti lety se poprvé naplnila Komenského slova. Jane z Husince, Jane Amosí, díky Bohu, díky za tuto dobu milosti! Nebyla marná naše naděje, nebyl marný váš boj! Kolikrát jsem chodil tam na druhé straně po chodníku před Staroměstskou radnicí. Na dlažbě je vyznačeno dvacet sedm křížků a pod nimi trnové koruny s meči a nápisem L. P. 1621. Jak horlivě jsem často vysvětloval návštěvníkům, že na tom krví posvěceném místě dalo se v oběť dvacet sedm nejlepších synů našeho národa. Vodil jsem hosty do radničního sálu, kde jsou Brožíkovy obrazy — Mistr Jan Hus před Kostnickým sněmem a volba Jiřího z Poděbrad. Cizinci žasnou a nemohou se odtrhnout od obrazů. Nejednou jsem mohl být svědkem jejich obdivu: „Neměli jsme ani tušení, co prodělal váš národ a jak posvátná je půda Prahy!“

Lidé na náměstí se již rozešli, ale v duchu vidím stovky těch, kterým jsem vydával svědectví o českých mučednících. Vzpomínám, jak jsem je potom vodil na Betlémské náměstí a do kaple, kde Hus kázal. Až na tři tisíce věřících se scházelo pod jeho kazatelnou a on směle a horlivě zvěštoval Boží slovo. Tam pod gotickým oknem je dnes mramorová deska, která připomíná tři statečné studenty, kteří zesměšnili papežské odpustky a zaplatili to svým životem. Na stěně jsou nápisy o šesti bludech, u dveří na kazatelnu je zbytek starého prahu, přes který vstupoval Mistr Jan. Jako do svatyně se mnou vcházeli hosté do místnosti, ve které je nápis: Zde bydlel Mistr Jan Hus. A bylo to na Betlémském náměstí, kde jsem slyšel další jejich vyznání: „Kdybychom v Praze neviděli nic jiného než tuto kapli, cesta do Prahy stála za to.“

Vzpomínám na těžkých dvacet let, která jsou za námi a jsem vděčen, že i tato studená léta byla prohrána takovými radostnými momenty. Po takových slovech mi bývalo vždy dobře a já myslel na výrok apoštola Pavla: „Vědouce, že práce vaše nebyla daremná v Pánu.“

Mraky se protrhávají a já jdu pražskými uličkami až k Vltavě. Od staroměstských mlýnů vidím panorama

Hradčan. Je to ten obraz, který jsem měl před očima, když jsem byl v době války spolu s ostatními českými dělníky na nucených pracích. Tam mi vzpomínky na Prahu a dějiny, které se v ní psaly, byly posilou a dávaly novou naději. Tehdy, kdy bylo bombardováno město, ve kterém jsme pracovali, jsem vzpomínal na svou vlast:

Když jsem tě poprvé uviděl, Praho,
v srdci svém zajásal, zaplesal jsem.
V duši se rozlilo tichoucké blaho
a já se ponořil v posvátný sen . . .

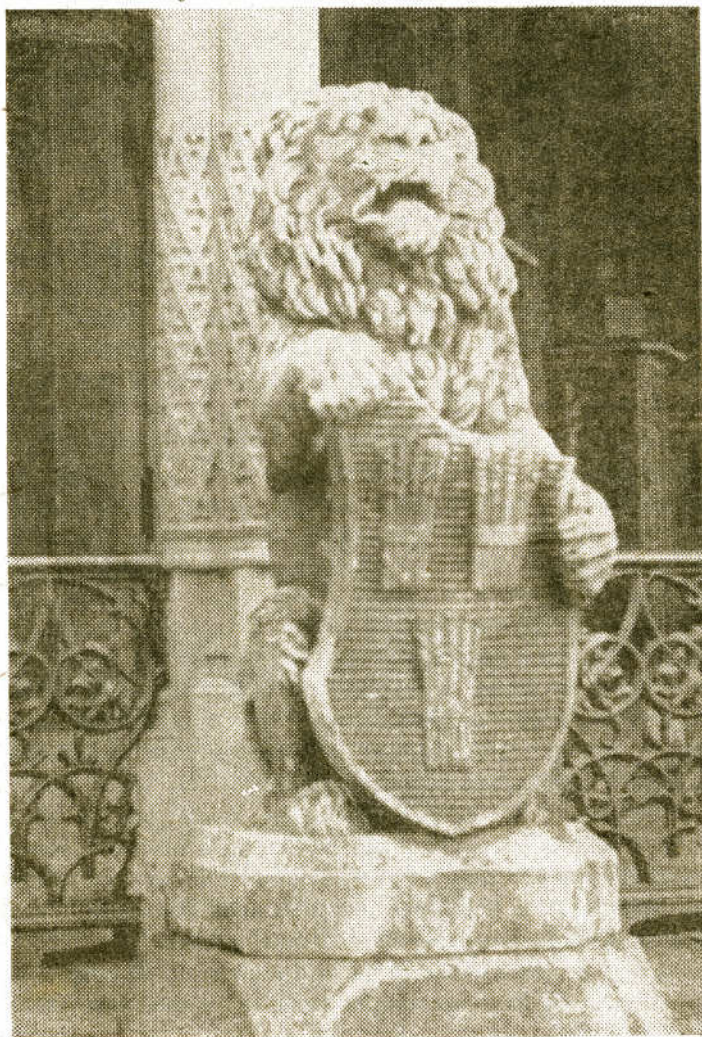
Ze starých věků tyčí se Praha,
reků voj udatných povstává z ní;
minulost česká, svatá a drahá
se v slávě mužů nad městem skví.

Sláva tvých mužů, jež pro tebe mřeli,
jež mečem slova sekali jen,
jež píseň vítězství nad zlobou pěli,
chloubou mně plní, však v hrudi rve sten:

Ó, kéž by poznala matička Praha,
ó, kéž by viděla ten smutný čas,
že dnes již umřela po pravdě snaha,
lid její nenese poctivý klas.

Sto věží k nebi pneš, matičko Praho,
sto cest má ku pravdě náš starý Bůh.
Probuď se, Husa a Milíče snaho,
a lide český, nakloň jí sluch!

Kdo jednou přijdeš do Prahy zlaté,
pověz jí tato slova má zas,
vzpomínky oživ nádherné, svaté,
obdivuj bohatství duchovních krás!

Neměli bychom se více učit z minulosti? Historia — magistra vitae! Dějiny — učitelka života!

My adventisté neseme poselství o blížícím příchodu Ježíše Krista, kdy se naplní předsoba Otčenáše: Přijď království tvé! Neseme dobové poselství, nechceme však zapomenout na živé poselství minulosti!

M. Š.

TĚLO - CHRÁM DUCHA

Tvůj duchovní apetit

Zdraví je závislé na tom, co člověk jí, kolik toho sní a kdy jí. Rozumný člověk usiluje o to, aby se stal pánem své chuti a nedovolí, aby chuť ovládala jej. Zapomíná se však velmi často, že člověk nemá jen tělo, které má své chuti, ale že musí svádět zápas i v ovládání „duchovní chuti“. Šťěstí a zdraví člověka je závislé i na tom, jak dovede tuto „duchovní chuť“ ovládat. Není možné rozdělit „vodotěsně“ člověka do jednotlivých oblastí a říci: Toto je tělesné a to nemá co činit s duchovním. Člověka musíme brát jako jednotku, kterou není možno rozdělit. A tohoto celého člověka se otázat: Po čem toužíš? Co hledáš? O co usiluješ? Jak ovládáš svou chuť?

Slovo „apetit“ neboli chuť, je odvozeno od latinského appetere, což znamená tolik, jako usilovat o něco, něco hledat, po něčem toužit.

Jeden malíř namaloval obraz z pochmurného údolí, v němž byl nalezen hrob egyptského krále Tutanchamona. Nad vrcholem hrobky je na obraze namalován sup s rozepjatými perutěmi, připravený k odletu. Umělec zde vyjádřil zajímavou myšlenku: V hrobu je ukryto nezměrné bohatství. Supí oko může na kilometry rozpoznat drobnosti. Nevidí však nádherné poklady, které jsou pod ním. Obraz má název: Co supí oko nevidělo!

Sup má jen jedinou touhu: Najít nějakou zdechlinu. To je pro supy charakteristické. Pro zdechlinu má vycvičeny i své oči. On hledá a pátrá tak dlouho, dokud zdechlinu nenajde. A z těchto skutečností můžeme učinit tři důležité závěry:

1. Touha je základem charakteru.
2. Charakter je základem našich představ
3. Představa je základem našich úspěchů.

TOUHA JE ZÁKLADEM NAŠEHO CHARAKTERU

Na rozdíl od supy touží člověk po všem, co je na naší zemi drahé a vzácné. Nestará se o to, jak vysoko se musí vyšplhat, jak hluboko musí vrtat a jak mnoho musí pracovat, aby si zajistil poklady, po kterých touží jeho srdce. Pro člověka je příznačné, že touží po všem, co je drahocenné. Tato touha způsobuje, že lidský život je z velké části složen z okamžiků, kdy se něco vybírá a jiné vylučuje. Malé dítě chce všechno, co vidí. Své ruce natahuje po všem a všechno, co uchopí, strká do úst. Ale léta je naučí rozeznávat, a tak čím je starší, tím více mizí touha po určitých věcech. Téměř každým dnem života ztrácí touhu po něčem a naposled, až bude stár, zůstanou mu jen hlavní sklony.

Posledním přáním jednoho pijáka bylo, aby mu přinesli další pití. Naproti tomu můžeme vzpomenout sira Walltera Scotta, který umíraje prosil: „Přineste mně knihu!“

„Kterou knihu?“ tázali se ho. On odpověděl hlasem poznamenaným smrtí: „Pro umírajícího jest jen jedna kniha a to je bible.“

Po čem lačníš a žízniš ty? Co je tvojí touhou? Na co máš chuť? Ježíš pravil: „Blahoslavení, kteří hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni“. Jak pečlivě máme vybírat, co chceme dosáhnout!

CO JE CHARAKTER?

Kdosi řekl, že charakter jest to, co člověk dělá potmě. Jiný moudrý muž trochu pozměnil známé přísloví: Řekni mi po čem tajně toužíš a já ti povím, jaký jsi.

Jeden pisatel napsal: „Pověz mi o svých sněch a já rozřeším hádanku tvého života; pověz mi, jak se modlíš a já napíšu dějiny tvojí duše; pověz mi, jaká máš přání a já ti řeknu, čím se staneš; pověz mi o co usiluješ a já ti řeknu, co jsi. Nechci vědět, co máš, ale chci znát tvá přání. Nestarám se o to, co máš - to si klidně ponechej - ale řekni mi co nemáš a co bys rád měl. Nezajímá mne to, co jsi již ve svém životě dosáhl, ale to, co jsi ještě nedosáhl a po čem toužíš a o co usiluješ. Pověz mi o tom, co zaměstnává ve dne tvoji představivost a o čem v noci sníš. Řekni mi, jaký je tvůj vytyčený ideál, jaké jsou to věci, o které usiluješ a za které dáváš své srdce, pro které obětuješ svůj elán a své síly. To jsou pravá měřítka hodnoty člověka.“

Je proto jasné, že tvá nejhlubší přání jsou základem tvého charakteru.

CHARAKTER JE ZÁKLADEM NAŠICH PŘEDSTAV

Řekli jsme si, že sup vidí jen to, co odpovídá jeho chuti. Poněvadž člověk je člověkem, vidí jen ty věci, které jsou drahé jeho představě.

Tvoje myšlenky jsou klíčem tvého charakteru. Pěstuješ-li nízké myšlenky, budeš jen nízkým člověkem. Máš-li ušlechtilé myšlenky, staneš se ušlechtilým. Lord Halifax řekl: „Myšlenka, kterou se dlouho obíráš, ta tě

nakonec zajme“. Tvůj charakter a tvá duše budou obarveny barvami tvého myšlení.

Vidíme tím okem, které jsme si pro vidění připravili. V jedné galerii pozoroval jakýsi muž vystavené obrazy. Dozorce v galerii si povšiml, jak tento muž pohrdavě odsuzuje téměř každé mistrovské dílo. Když onen muž nepřestával, tu mu dozorce pravil: „Pane, zde nejsou zkoušeny obrazy, ale návštěvníci.“

Ano, charakter je základem naší představivosti. Dva muži se jednou vrátili z Indie, kde žili delší dobu. Jeden byl obchodník a druhý misionář. Byli přítomni na hostině a každý z nich měl přispět do programu nějakým vyprávěním. Obchodník povstal a poutavě líčil, jak žil 35 let v Indii a jak usmrtil mnoho tygrů. Během vyprávění se obrátil na misionáře a řekl s posměchem: „Za 35 let svého pobytu v Indii jsem nespatrił ani jednoho křesťana.“

Potom přišel na řadu misionář a také on mluvil o svých zkušenostech z Indie. Ten ve svém vyprávění mimo jiné řekl: „Za svých 30 let, které jsem prožil v Indii, jsem neviděl ani jednoho tygra, ale setkal jsem se s mnoha opravdovými a upřímnými křesťany.“

Hoď v místnosti, kde je více lidí, na podlahu minci a každý se na tebe obrátí, protože lidé slyší zvuk peněz. Škoda, že nejsou ochotni slyšet i jiné touhy a zvuky. Z rozhlasu jsme se naučili, že musíme správně vyladit stanici, jejíž program chceme poslouchat.

Životní věci, na které jsme naladěni, jsou ony, pro které se denně rozhodujeme. Je pravda, že jsme ovlivňováni svými zděděnými vlastnostmi, ale jsme sami odpovědní za své konečné zásady a ideály.

Představme si v duchu skupinu mužů, kteří jdou po silnici. Procházejí kolem stavební parcely. Ve skupině jsou lidé různých povolání a každý ve své představě vidí, že by se parcela hodila pro jeho zájem. Obchodník zde bude vidět prodejní místnosti. Školský pracovník bude přemýšlet o tom, jaká škola by se zde dala postavit. Zahradník bude uvažovat o tom, co by zde on mohl vytvořit. Kazatel bude mít touhu vybudovat zde modlitebnu. Z toho vidíme, že naše životní zájmy ovlivňují naši představivost.

ZÁKLAD NAŠICH ÚSPĚCHŮ

Uvedli jsme, že představa je základem našich úspěchů. Protože horník má zájem o stříbro, zlato nebo drahokamy, hledá je a také je i nalézá.

B. Barnato byl přesvědčen o tom, že ve vyčerpaných a opuštěných diamantových dolech v Jižní Africe musí být ještě větší a bohatší ložiska, než jak se lidé dříve domnívali. Začal hledat a kutání mu dalo za pravdu. Tak je tomu i s člověkem. Oč budeš usilovat, abys ze sebe dostal, to se také stane. Proto je nutné pamatovat na ony tři stupně, na kterých je založen náš úspěch. Charakter je budován na našich touhách. Charakter určuje naše představy a ty jsou základem našich úspěchů. Největší vymoženosti všech dob byly dány lidmi, kteří měli pravou představivost. Musíme své oči upřít na vyšší ideály a cíle.

„Proste a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlucte a bude vám otevřeno.“

Po čem toužíš? To je nejdůležitější otázka tvého života. Jak na ni odpovíš? Jaká jsou tvá skutečná přání?

My a naše děti

RODINA

CÍL A PŘEDURČENÍ RODINY

Význam rodiny vyplývá z ustálenosti jejího útvaru v životě lidstva a z úkolu, jaký jí byl Bohem přiknut.

Rodina - ten malý, do sebe uzavřený svět, spojený pokrevními svazky - není nějakým umělým výtvorem člověka. Proto se také nedá podle libosti a svévole měnit nebo zrušit. Útvar rodiny není rovněž výslednicí nějakého proměnného pomalého vývoje. Bible uvádí, jak Stvořitel na počátku učinil muže a ženu; určil, aby se spolu doplňovali jako dvojice - manžel a manželka; aby zplodili a výchovou opatřili děti, až by tyto byly samy schopny založit nový domov. Tak zajistil trvání lidského pokolení až do usku-tečnění cíle své Božské lásky.

Rodina mohla nepochybně nabýt různých forem. Často byla v rámci civilizace vystavována všelijakému přizpůsobování mravů nebo způsobů života. Docela rozmanitě se utvářela - někdy jako usedlá, jindy jako kočující. Často bylo ohrožována - buď pro nedostatek porozumění mezi členy, nebo docela pro zlobu některých. Avšak přes veškeré proměny, omezování a znetváření je přece snadno rozpoznat ony veliké rysy její vlastní původní struktury. A ještě jinak: stačí jen zkoumat pečlivě běžné podmínky života, aby byl opět pochopen celý smysl jejího předurčení, a aby se zjistilo, že plnění její úlohy nemůže být ničím nahrazeno.

Často se pokoušejí různí reformátoři o zavedení nových uspořádání společnosti, jako např. ve Spartě, kdy rodinná pouta měla být nahrazena jinými, totiž pouty národního a revolučního fanatismu, kasárnického nebo dílenského kamarádství. Byli zde mnozí filosofové, kteří sice zatracovali rodinu, ale nikdy se jim nepodařilo zrušit ji. Vždyť žádný ideál, žádná vášnivá touha, nic jiného nemůže srdce člověka tak naplnit radostí a něhou jako rodina. Vzpomínky na otcovský dům nabývají po letech váhy a určitosti a velmi mnoho přispívají k rozjasnění stáří.

Rodina byla Bohem zavedena s tím úmyslem, aby se manželé navzájem doplňovali v plné důvěře, aby jeden při druhém stáli, aby jejich láska byla odrazem lásky Stvořitele. V rodině nachází každý jedinec svůj individuální život a příznivý okolí pro přirozený rozvoj. Rodina je současně prahučkou každého společenství, je hlavním nositelem jeho bohatství a je nejjistější zárukou jeho prosperování v pořádku a míru. Trvání národů záleželo vždy na pěstování pravého rodinného života.

A neprávem ostatně všechna sociální zařízení v rodině? V raném věku dějin byla rodina u mnohých národů středem a svatyní náboženství, kde otec velel jako kněz. Stát a vláda měly rovněž svůj původ v rodině. V ní také tkví původ pravé demokracie a všech jejích nezbytných zařízení. V rodině mají svůj začátek školy od prvního stupně až k poslednímu. Doma byly organizovány první nemocnice. Tu je také původ všech umění a řemesel. Ve skromných příbytcích doutná oheň malířského a sochařského umění, jako i výšivek.

Z toho vidíme, že rodina je nejpříznivějším prostředím pro narození a normální vývin člověka. Vždyť právě člověk přichází na svět jako nejslabší mezi všemi živočichy bytostmi. Tato utlá rostlinka vyžaduje trpělivého a horlivého opatrování a nikdy ne-utuchající bdělosti. S přibývajícím růstem potřebuje dítě stálého opatrování, které drží krok s jeho vývojem. Proto Bůh zasa-dil do srdce otce a matky onen vznešený a hluboký instinkt, který jim dal splynouti v jedno tělo a duši, aby byl dán život dítěti, a působí na to, aby sjednotil všechny své síly a chránil je od nebezpečí.

Zel, že jsou však rodiče, kteří buď pro nedostatečnou přípravu nebo nedostatek přirozenosti přehlížejí své povinnosti. Víme také, že vždy, když nějakému dítěti jsou jeho přirození ochránci předčasně vyrváni smrtí, jiní je pečlivě ošetřují a přejímají péči o ně. Jaký poklad lásky vyžaduje taková náhradní pomoc. To může být vykonáno jen nejvyšší nadanými lidmi a přes všechno bude jim stále chybět obětavost a něžnost pravých rodičů. To všechno je však k mravnímu vývinu lidské bytosti právě tak nutné jako k utvoření jeho osobnosti.

Nespočívá jeden z divů rodiny právě v tom, že v ní je vše tak uspořádáno, aby se dítě vzdělávalo k plnění povinnosti, a aby jeho rostoucí vůle byla držena v mezích kázně a pořádku? V rodině se dítě učí poslušnosti navýkat lásce. Obava, že by bylo možno vyčíst v očích matky nějakou nelibost, zármutek, do kterého dítě upadá když je otec pokárá, to vše často stačí k tomu, aby dítě udrželo na přímé cestě.

Všechny pocity důvěry, lásky a úcty, které kvetou v teplém ovzduší domova, napomáhají dítěti, aby si od nejtělejšího věku osvojovalo zvyky poslušnosti, poctivosti a svědomitosti.

Mimo to vidí dítě na příkladu rodiny všeobecné povinnosti, které začíná samo plnit. Příklad jako prostředek výchovy nemůže být nikdy doceněn. Dítě, které samo v sobě nemá mnoho k pozorování, rozhlíží se kolem sebe. A protože nemá mnoho soudnosti, aby volilo mezi dobrým i zlým, přejímá bez rozdílu jedno nebo druhé a napodobuje zvláště to, co mu nejvíce stojí před očima. Netvoří rodiče jeho nejbližší svět? Jak velikou mocí proto může působit ten domov, kde má své místo láska, obětavost, věrnost, svědomitě plnění povinnosti, chuť k práci, čestnost v řeči a vztazích, nezištnost a samozřejmost obětí. Dítě to všechno pozoruje a ziskává podněty k tomu, aby se o to též pokusilo a navyklo si tak jednat.

Mnoho rodičů však tento ideál nesplňuje. V mnoha rodinách je dítě vystaveno zhoubným vlivům a před očima má příklady nevěry a jiných špatných způsobů života. Jestliže potom působí dítě rušivě ve společnosti, nese vinu rodina, protože zanedbala svůj přirozený úkol. A tím dospívá k závěru, že od rodiny jsou vyžadovány velké ctnosti a jsou jí uloženy i závažné povinnosti.

Doktor A. Ferriere o tom píše: „Rodiče musí mít mnoho ušlechtilosti, silné vůle a rozumné soudnosti. Tyto vlastnosti z nich mají vyzařovat a jejich děti osvětit a pro-hrát. Jako rostlina potřebuje slunce, tak děti potřebují teplo; jedině potom se jejich city stanou ušlechtilými, jejich vůle se upevní a úsudek bude jasný a správný. Zdá se to být velmi jednoduché a přece je to v praxi obtížné, ba někdy téměř nemožné. To vyžaduje v první řadě přetvoření charakteru rodičů. Dříve, než bude někdo po-mýšlet na to, aby vychovával své děti, měl by se postarat o to, aby vychoval sám sebe.“

Maže na mysli úsilí, které vyvinul, když připravoval své učedníky na jejich velikou úlohu, zvolal Ježíš: „A já posvěcuji sebe samého za ně, aby i oni posvěceni byli.“ (Jn 17, 19). Tato božská pedagogická zá-sada by měla být použita i v okruhu domova. Jedině tak může rodina splnit do všech dů-sledků úlohu, která jí je v životě lidstva určena.

PŘEDPOKLAD PRO TRVÁNÍ RODINY

Rodina dnes prodělává těžký zápas. Bylo to možno očekávat, protože rodina - podsta-tou a postavením ve společnosti je místem, kde nalezají ohlas všechny projevy a formy sociálního života. Je nepopíratelnou skuteč-ností, že dnešní rodiny jsou postaveny do

Život křesťana je neustálý boj o vytváření správného vztahu k Bohu a bližnímu. ZNAMENÍ DOBY chce všem čtenářům v tomto úsilí pomáhat. Chceme pravidelně přinášet články a úvahy, které budou výkladem článků víry. Chceme v nich přibližovat plán, který Bůh uskutečňuje pro záchranu padlého člověka. Chceme však i pravidelně přinášet rady pro praktický život i jimi pomáhat k vytvoření správného vztahu k bližním.

Mluvíme-li však o vztazích mezi bližními, pak je třeba mít na mysli, aby ten nejlepší vztah byl na prvním místě vytvořen v našich rodinách. Vždyť ony jsou základem sborů a církve, i státu a celé společnosti.

Ve ZNAMENÍ DOBY neleznete v každém čísle rubriku nazvanou „My a naše děti“. V ní k vám bude promlouvat pisatel, který není členům adventních sborů v Československu neznámý - je to R. Beach. Abychom ho našim čtenářům ještě více přiblížili, uvádíme svědectví jeho přítele M. Tieche, který o něm a jeho rodině napsal:

„Bylo mi mnohokrát dopřáno pobýt v jeho rodině, častěji jsem byl u jeho stolu a mohl jsem také za nejruznějších okolností pozorovat jeho děti. Vždy jsem našel povzbuzení a sčest v tomto tak harmonickém rodinném kruhu. Stále se usmívající matka spatřuje štěstí ve svých povinnostech, úslušnost dospívajícího chlapce, správná chuť k životu u starší dcerušky, jakož i dobře působící jemnost u nejmladšího dítěte poskytují důkaz, že pisatel je na správné cestě.“

Věříme, že jeho rady pomohou rozdmýchat oheň vzájemného porozumění třeba jen u několika rodinných krbů, a že přispějí k tomu, aby v každém manželství ještě radostněji a jasněji zazářily dětské oči, a že do všech rodin, kde budou čteny, přinesou novou radost a štěstí.

doby, která je v celosvětovém měřítku zatížena požívačností, zločinností a četnými nezdravými zábavami. Je samozřejmé, že tímto stavem trpí nejvíce mládež. Za hlavní příčiny tohoto sesíhlení můžeme považovat následující:

- nedostatek náboženské výchovy v dětském věku;
- selhání otcovské autority a disciplíny; alkoholismus;
- nekontrolovatelné zábavy (včetně mnohých filmů);
- nedostatek zdravého zotavení a oddechu a
- vyslovený odklon mládeže od každého druhu namáhavé práce.

Téměř se všemi těmito problémy má co dělat rodina. K tomu ještě všeobecné životní poměry brání rodině, aby splňovala své základní povinnosti k mládeži. Proto pochází většina mladistvých zločinců z nešťastných rodinných poměrů. Dále je to rozvoj průmyslu a zvýšená produkce a hromadění různého zboží, které přispívají k tomu, že se v mládeži probouzejí žádosti po dosud nepoznaných potřebách. Ty chtějí být za každou cenu uspokojovány - dokonce i za cenu zločinu nebo přestupku.

Od vynalezení parního stroje v r. 1769 změnil svět úplně svoji tvář. Dříve byl průmysl provozován v malém, ručně - v rodině. Jen čas od času byla lidská síla nahrazena silou zvířete, větru nebo vodního toku. Pak přišly stroje, které zahubily domácí průmysl, protože malí řemeslníci nikdy nebyli tak bohatí, aby si mohli opatřit stroje. Tak povstaly továrny, ve kterých pracovníci musí denně vyvádět na své potřeby místo práce doma. A kromě toho již několik desetiletí je většina povolání přístupna ženám. Zatímco dříve hlavní cíl žen směřoval pouze k tomu, aby se připravovaly ke sňatku, nabývají dnes ženy v kancelářích a dílnách nezávislosti a následkem toho nepociťují tolik potřebu zákládat domov. A dochází-li přece k tomu, pak mnohé ženy se snaží závazkům z toho plynoucím ujet. To se projevuje tím, že si buď nepřejí mít děti, nebo vedení domácnosti a výchovu dětí přenechávají jiným.

Současnost je v porovnání s minulostí charakteristická také tím, že se značně zvýšilo veřejné bohatství. Evropa je dnes např. 20krát bohatší, než byla v r. 1850. Z toho vyplývá značné zvýšení životní úrovně a zvyklost považovat za nezbytné to, co se dříve jevílo jen jako bezmýslný luxus. S tím souvisí také zvýšená možnost zábav. Vezměme třeba jen kino, které je nejrozšířenějším druhem zábavy.

K tomu přistupuje ta skutečnost, že dnešní města se nesmírně zvětšila co do počtu obyvatel i rozlohy. Hlavní města neměla kdysi více obyvatel než naše venkovská města dnes. V těchto celkových centrech žije obyvatelstvo většinou celé týdny i měsíce vzdáleno od přírody - vzdáleno od všeho, co by mu mohlo připomínat dílo Stvořitele. Není proto divu, že toto tak neblaze ovlivnilo duševní stav celé jedné generace.

Rovněž se během posledních sto let změnilo náboženské pojetí. A přece, není to právě náboženství, jež člověku určuje co má a co nemá činit? Mravoukové a sociologové chtějí dnes tvrdit, že povinnost není nic jiného, než výraz sociální vůle a svědomí jednotlivce je prý pouhým odrazem svědomí společenského. Toto tvrzení by však bylo třeba dokazovat. Přes jisté odchylky se dá snadno zjistit, že ono tak zvané obecné nebo společenské svědomí vyvěrá ze svědomí jednotlivce. My jsme přesvědčeni, že svědomí není nic jiného než Boží zákon vepsaný do srdce člověka. A tento zákon i tohoto Boha poznáváme jedině v náboženství. Už alespoň sto let je vliv náboženství na rodinu a národ podlomen. Rodina se stále více vzdaluje od vlivu náboženství. Dříve, když členové rodiny byli úzce spjatí netoliko pouty lásky a společným bydlením, nýbrž i řemeslem, které se doma provozovalo a tím i společnými zájmy. V takovém pro-

středí mohl být otec náboženskou hlavou malé skupiny. Ale od té doby, co se utvořily nové existenční podmínky, jde každý člen rodiny svou cestou, za svými osobními sklony a zájmy a náboženský vliv pospolitěho útvaru rodiny se ho stále méně dotýká.

Přesto jsou ještě domy, kde se žije podle evangelia. Je to tam, kde připouštějí, že každé mravní a duchovní naplnění má vyvést z radostné oddanosti Bohu a hluboké lásky ke Stvořiteli a bližnímu. Jsou ještě mužové a ženy, kteří se snaží o dosažení ideálu, jež jim byl přiblížen na kolenou křesťanské matky nebo příkladem otce zastávajícího se věci pravdy a dobra.

Dnešní křesťanské rodiny jsou postaveny před mnohé problémy, jejichž řešení je životně důležité jak pro blaho rodičů a dětí, tak i trvání domova. Je však možné tyto problémy řešit? Nebudou naše děti strženy do víru, aniž by se v nich podařilo probudit touhu bojovat s nezdravými zvyky?

Bylo by známou slaboštví, kdybychom chtěli omlouvat pasivitu a lhostejnost. Nezapomeňme, že nás Kristus upozorňuje, že máme vcházeti těsnou branou. Ve všech dobách museli lidé, kteří se zasazovali o dobrou věc, bojovat se vši rozností a rozhodností. Abraham opustil svoji domovinu a své příbuzenstvo, aby se jeho potomci mohli státi Bohem vyvoleným národem. Valdenští ve středověku žili jako poslové božské pravdy v horách v jednoduchých příbytcích. Kolik věrných křesťanů opustilo v 17. století Evropu jenom proto, aby svým dětem zajistili v tvrdých existenčních podmínkách svobodu žít podle evangelia.

Dnes naproti tomu žije člověk v prostředí, které svádí k pyšce, sobectví, marnotratnosti a lehkým zábavám. S ohledem na toto nebezpečí, měli by rodiče šít kolem svých dětí atmosféru, která je přitahuje k Bohu, která v nich probouzí sebeovládání a cit odpovědnosti. Tím spočívá na rodičích těžká zodpovědnost, aby vytvářely u svých dětí ušlechtilou povahu a přiváděly je k Bohu. Vždyť On sám ve svém slově vybízí, aby chom děti, které jsou nám svěřeny, živili Jeho slovem, učili je Boha znáti a podle Jeho slova žít.

DOMOV ŠKOLOU

Zádná výchova se nevyrovná té, kterou může poskytnouti rodina, jež je na svůj úkol dobře připravena. Rodina byla vlastně první školou, jaká kdy existovala. I za našich dnů je ona místem, kde se školení začíná.

Na počátku dějin připadala rodině úloha učiti všemu. Ona vzdělávala, ona vedla ruce, myšlenky i duši dětí. Postupně, jak pokračovala civilizace, zmenšoval se okruh vlivu rodiny a její výchovatelská úloha byla stále menší. V dnešní době je školám svěřeno nejenom školení mládeže, ale i vedení praktické práce a tvoření charakteru. Školy však zůstano přes všechno dobré snažení vždy jen nedokonalou náhradou. Jednak jim chybí možnosti, které má rodina, aby na dítě působila, a potom jsou nuceny budovat na základě, který byl již položen rodinou. Ve skutečnosti vliv rodiny ovlivňuje velikou měrou výsledky školní výchovy.

Vysvětlíme to podrobněji:

Výchova v útlém dětství - až do pěti let - spočívá většinou zcela v rukou rodičů. Podle Dr. A. Ferriera představuje tato doba 25 000 hodin skutečného vlivu (mimo hodin spánku). V následujících deseti letech tráví dítě pět hodin denně ve škole, tzn. v jednom školním roce, který má 300 dnů je to 1500 hodin. Za deset let školní docházky je tedy dítě pod vlivem školy asi 15 000 hodin, zatím co rodině zůstává 72 000 hodin. Když odečteme 32 000 hodin spánku (9 hod. na noc), pak můžeme rodinnému vlivu za prvních patnáct let života dítěte připsat 65 000 hodin.

To není však všechno. Dr. Ferrier dále připomíná, že škola má k dispozici jen jednoho učitele pro 30 až 50 žáků. Z toho je

možno učinit závěr, že děti přijímají od rodiny ve srovnání se školou v poměru 100:1. Může tedy toto číslo popřít, že by umění výchovy v rodině nemělo být podporováno? Bezespornu přísluší rodině výchova charakteru. Výchova bez působení na charakter může vést k tomu, že budou vyrůstati inteligentní zločinci.

Rodině též přísluší i výuka náboženství, která vede člověka k mravnosti. První představa, kterou si dítě činí o Bohu, je určována jeho poměrem k otci a matce. Také první pojmy, které dítě přijímá v sebeovládání, poslušnosti, velkomyslnosti a opravdovosti jsou mu dány rodinou. To všechno musí být poskytnuto dítěti v prvních letech života, protože tehdy je dítě nejvímavější.

Rodiče mají nejenom příležitost a přednost, ale i povinnost, aby své děti seznámili s projevy Boží vůle a lásky. Ku pomoci mají dvě obdivuhodné knihy: bibli a přírodu. Proto je třeba, aby při pravidelných rodinných pobožnostech i společných shromážděních v den Páně byli rodiče i děti seznámováni s pravdy, které Bůh stanovil.

Nadto je zvláště dobré, když otec i matka umějí svým dětem vyprávěti příběhy. Tímto oblíbeným a prostým způsobem se dají mládeži přiblížiti ty největší i nejobtížnější pravdy. Takto může být dítě již od nejútlejšího mládí zasvěcováno do Písma svatého.

Jelikož k osobnímu úspěchu je nezbytné nutně i tělesné zdraví, je povinností rodičů, aby je svým dětem zabezpečili. I děti slabé konstrukce mohou nabýt zdatnosti, jestliže při nich uplatňujeme zásady zdravé životosprávy. Tak např. Izák Newton byl ve svém dětství tak slabý, že rodiče nevěřili, že by to dítě mohlo vydržet. Ale díky přiměřené životosprávě těšil se později výbornému zdraví. Tím spočívá jedna z nejzákladnějších povinností rodiny v tom, aby se všichni její členové prohlubovali ve znalosti zásad zdravého života. Pokud jde o výživu, je třeba dbáti na pravidelnost. Nepravidelná jídla patří k největším zlům, jaká mohou rodinu postihnouti. Pravidelnost naproti tomu usnadňuje práci živčicích orgánů a sílí vůli. Její cena přináší užitek nejen duševní, ale i v tělesné oblasti.

Děti by se měly naučit zocelovat svaly, hluboce dýchat a držet se vzpříma. Domov, ve kterém žijí všichni v ovzduší štěstí a pohody, kde jsou slyšet přátelská slova, ten přispívá k tomu, aby se v dětech rozvíjelo přímé a jisté chování.

Mysleme také na to, že domov je místo, kde se tvoří hlas a způsob mluvy. Hlas dostane přesné ražení těch kvalit, které jsou doma pravidlem. Hašteření, roztržky a zloba propůjčují hlasu typickou tvrdost, zatímco mírnost a dobrotivost způsobují, že hlas má jemné a čisté zabarvení.

Rovněž otázka odívání vyžaduje rozumnějšího uvážení. Při tom musí být především dbáno na zdraví dítěte. Je-li móda rozumná a prostá, tím lépe; ale nikdy by neměla být jednáná proti zásadám zdraví. Na tomto polí platí měřítko: dobrý vkus, čistota a jednoduchost. Až po určitý stupeň je možné dáti sluch vkusu doby, ale nesmí mu být obětovány žádné vyšší zájmy.

Nesmíme zapomenout, že zdraví dětí je hodně závislé od rad, jakých se dětem dostalo v pohlavním životě. Mohutná vlna nemravnosti, která zaplavuje svět, dala by se zadržeti, kdyby rodiče uměli v tomto směru dáti dětem potřebné vysvětlění. Není větší nedbalosti u rodičů, než když zanechají své děti v nevědomosti o problémech života.

Člověk je vychován tehdy, když je schoopen něco podnikat a podnikání i zdárně ukončit. Vychovat dítě nespocívá jen v tom, posílat je pravidelně do školy a starat se o to, aby postupovalo z jedné třídy do druhé. Mimo nabytí technických vědomostí mělo by si navykout k práci a píli. Mělo by být dbáno o rozvinutí praktického smyslu. V tomto směru nese rodina rovněž velikou zodpovědnost.

Dítě používá velmi rádo svých rukou. Napřed pouze napodobuje, později se jeho jednání stává stále vědomější. Staví domy ze špalíků, hory a jeskyně z písku, vynalézá vlaky a hlídá své hračky. Pokouší se zacházet s kladivem, nožem, nůžkami a s pilou; chce vařit, sázet, sklízet. Rodiče by měli všechny tyto snahy svést na užitečnou dráhu, aniž by mu brali radost. Všechny práce každodenního života (oblékání, umývání, prostrávání stolu apod.) tvoří část výchovy.

Praktické vzdělání dítěte nemá být ponecháno náhodě. Všechny k tomu potřebné plány si rodiče musí dlouho před tím ujasnit, aby je mohli v potřebné době s trpělivostí uplatnit. Pětileté dítě má být schopno samo se obléci a podílet se na jiných jednoduchých pracích, jako např. utírání pra-

chu, pokrývání stolu apod. Když bude větší, můžeme je učit šít a vařit, ukážeme mu, jak může pomáhat při práci na zahradě nebo se státi jinak užitečným.

Šestnáctiletý chlapec by měl být schopný ujmout se běžných domácích povinností, používat obvyklého nářadí, opatrovat zahradu a zvířata a umět se všeobecně zručně postavit k běžným věcem denního života. Dívka stejného stáří musí se sama obléci a učesat, musí se vyznat v zacházení s dětmi a v lehkých pracích na zahradě. Toto je stručně vzato program rodinné výchovy. Je v něm zahrnuta oblast těla i duše. Je zaměřen na sociální i duchovní život a je třeba uplatňovat jej ve výchově až do dvaceti let.

I zvířata poučují své mladé. Ptáci a někteří savci mají dokonce určitý způsob, jak

ukázat mláďatům, jak si mají v životě počinat. U zvířat je tato výchova brzy skončena. U člověka však Bůh stanovil dlouhé dětství a ještě delší dobu určil pro výchovu, neboť ta vlastně nikdy nepřestává. Dítě potřebuje rok, aby mohlo chodit, dva roky, aby začalo mluvit, pět let, aby si uvědomilo, že mimo jeho domov je ještě celý svět. Musí dospět dvaceti let, aby mohlo jednat bez svých rodičů, a třicet let, aby dosáhlo úplné zralosti. Rodiče mají během této doby příležitost své děti poučovat a vštěpovat jim tajemství úspěchu, mají i prostředek pro sebe, jak býti užitečnými a jak zajistit štěstí sobě i druhým.

V dalších kapitolách přineseme návody k tomu, jak učinit domov školou nejenom pro děti, ale i pro rodiče.

Všeobecná porada o církevních otázkách v Evropě

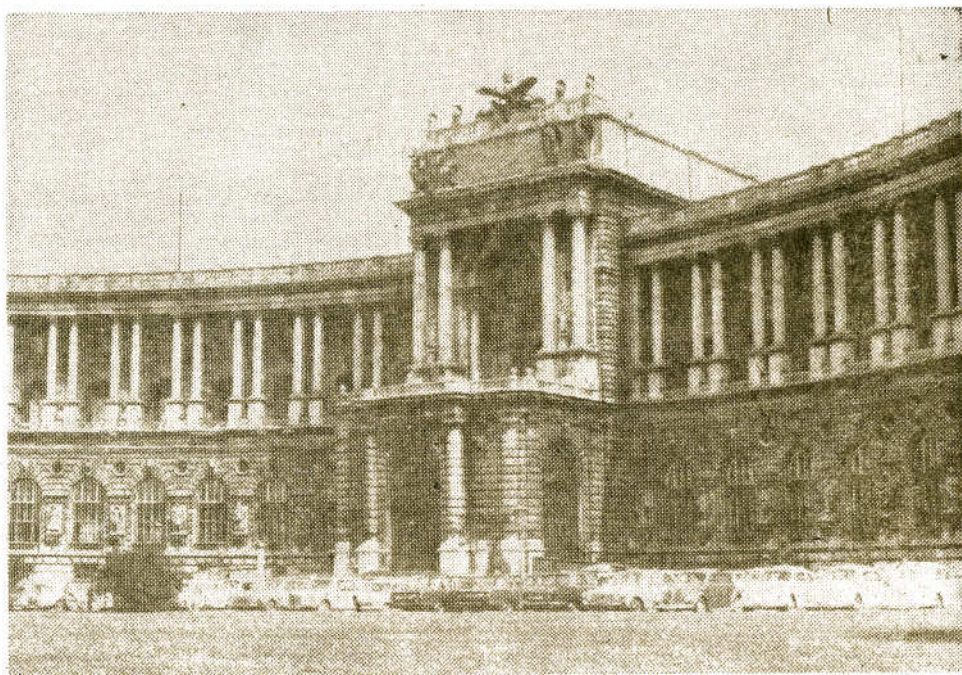
Vídeň - Rakousko, 17.—20. 7. 1967

Před rokem, ve dnech 17.—20. července 1967, byla z popudu Generální konference církve adventistů s. d. svolána porada zástupců tří evropských oddělení, na které se jednalo o církevních otázkách v Evropě. Jelikož jsme dříve neměli možnost publikovat usnesení, jež zde bylo učiněno, považujeme za důležité učinit tak nyní, protože otázky tam projednávané jsou i dnes aktuální. Sešli se tam zástupci církve z východní i západní Evropy a jejich rozhodnutí jsou nám zvláště v současnosti blízká.

Jednání se zúčastnili zástupci Generální konference z Washingtonu, předseda GK Rob. Pierson a tajemník W. R. Beach, dále zástupci severoevropského oddělení GK z Londýna, zástupci střeoevropského oddělení GK z Darmstadtu a jihoevropského oddělení z Bernu. Ze zemí východní Evropy byli přítomni zástupci z Polska, Maďarska, Jugoslávie a Československa. V naší delegaci byli předseda ÚR O. Sládek, místopředseda ÚR G. Lovaš, tajemník ÚR H. Petr a hosté ÚR V. Kysilko.

V následujícím uvádíme doslovný text z těchto jednání:

Prvé výroční shromáždění VŠEOBECNÉ PORADY o církevních a teologických otázkách v Evropě věnovalo soustředěnou pozornost připojené agendě. Při skončení porady se vyjasnily diskuzní příspěvky v některých úsecích a bylo přijato následující všeobecné usnesení.

O ZÁSADÁCH A POSTOJÍCH

I. Univerzální církev adventistů sedmého dne

Představa, že „pole je tento svět“, patří k základním pravdám křesťanství. Vykoupení všech lidí je žádoucím cílem Božího záchranného plánu.

Povinnost církve zvěstovat skutečné světové poselství prostřednictvím poslů, majících na zřeteli celý svět, vedla věřící poapoštolské církve k překonání úzkého provincionalismu a primitivního šovinismu, a přinutila je pochopit světové poslání křesťanské zvěsti. Pravá církev nechtěla být sektářskou a nechtěla být ani národní. Boží církev chtěla mít univerzální poselství i výhled.

V tomto ohledu však došlo k odpadnutí. Církevní rozhled se zúžil v podstatě do mezí politicko-nábo-

ženských krajů. Po staletí izolování, přece však odvážní hrdinové evangelizačního úsilí nepřipustili, aby světlo pochodně světové evangelizace vyhaslo. V prorocky předznameném čase přišel potom lid a znovu se pustil do světového misijního úkolu. Ze světoširého adventního probuzení v 19. století vznikla církev adventistů s. d., zvěstující věčné evangelium „každému národu, kmeni, jazyku a lidu.“ (Zjev. 14,6.)

Dnes je církev adventistů s. d. podle apoštolského vzoru univerzální církví v každém státě se svými samoprávními a vlastními misijními jednotkami, konferencemi a sbory v rámci této univerzální církve. Celek je duchovně odpovědný za každou část, a každá část odpovídá za celek.

Duchovní a organizační jednotu zahrnuje bratrskou spolupráci všech

církevních úseků a vzájemná uznání všech církevních představitelů a vedení. Legitimní a svobodné styky, jako i porady o církevních a pastoračních problémech, jsou nutné pro zdravý a nezávislý rozvoj církve. Šťastným důsledkem zvěstování adventního poselství všem lidem bylo to, že „mnozí přišli od východu a od západu“ (Mt 8,11). Co více, jsme vděční Bohu a patričním vládám za stále větší počet styků a návštěvních příležitostí poslední doby. Toužebně a v naději očekáváme úplnou normalizaci styků a vzájemných návštěv mezi všemi zeměmi.

Univerzální charakter církve adventistů s. d. nenechává žádné místo pro nešťastnou a nesprávnou představu nějaké výlučné národnosti, rasové nebo kulturní církve. Generální vedení musí být totálním souhrnem a vyjádřením složek, přirozeným výrazem naší světové koncepce. Internacionalizace v osobních, administrativních, misijních a edičních výhledech a stanoviscích je bezpodmínečným základem úspěšného evangelizačního úsilí církve v celém světě. Předpoklady pro vedení nejsou výlučným darem nějaké rasy, národnosti nebo jazykové skupiny.

Představa světové církve nakonec klade důraz na naléhavou jednotu v církvi. Dějiny nás učí, že nedostatek jednoty může vést k ponižujícímu zásahu zvenku s nevyhnutelnými, hlubokými demoralizujícími účinky. Tím více se proto těšíme, že adventisté s. d. na celém světě mají jedno vyznání a žijí podle jednotných křesťanských zásad. Slouží jednomu Bohu, přidržují se jednoho učení, tvoří jeden lid, mají jednu vrcholnou naději a jednotně konají svoje dílo; připravují muže a ženy pro šťastný a spořádaný život v současném společenském pořádku v očekávání slavného příchodu Ježíše Krista.

II. Vztah univerzální církve k společnosti a vládě

Univerzální charakter církve adventistů s. d. znamená, že se žádným způsobem nemůže ztotožnit s určitou formou politické nebo sociální struktury, nezaplétajíc se při tom ani do žádných aliancí náboženských, hospodářských a kulturních,

Adventisté s. d. mohou žít a působit ve státech s různou vládní formou. Církev chce jediné to, aby vláda respektovala důstojnost a svědomí jednotlivce a práva církve na „mírovou koexistenci“.

Církev adventistů s. d. vždy zdůrazňovala svoji základní věrnost vládě a jí Božím dané, lidmi zvolené, svrchované autoritě. Adventisté s. d. jsou uvědomělými spolupracovníky, kdekoliv jimi mohou být, stojícími vždy za zásadou odluky církve od státu, kde jeden i druhý zodpovědně dbá o vlastní povinnosti. Adventisté s. d. pohotově a ochotně konají své povinnosti v každém státě, dávají císaři, co je císařovo, vždy pamatující na svrchovanou vládu Boží.

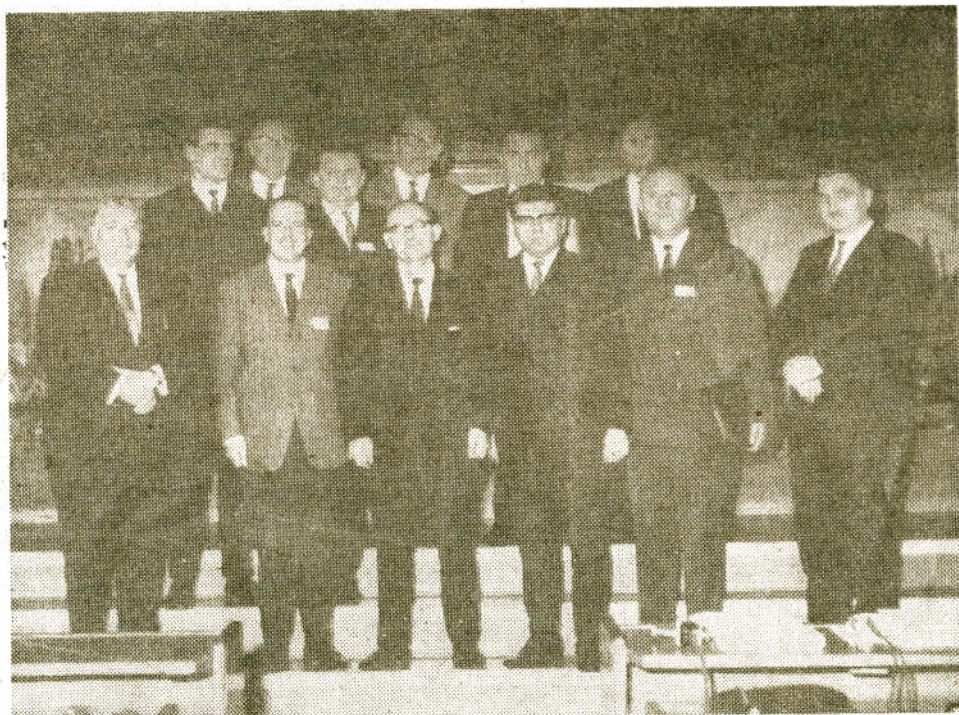
Trvalou zásadou církve adventistů s. d. je působit prostřednictvím legálních orgánů. Je žádoucí, aby národní nebo jiné jednoty církve působily v souladu s církevní ústavou, výnosy nebo místními nařízeními schválenými a uznanými státem.

Jednání a vztahy ke státní správě by měly být otevřené a upřímné při

věrném setrvání na denominačních zásadách, odvozených z Božího slova. Nemůže tu být žádné dvojznačné jednání.

Církev adventistů s. d. vždy touží mít s vládními činiteli přátelské vztahy, založené na vzájemné úctě a důvěře. Účastníci Všeobecné rady o církevních a teologických otázkách v Evropě vyjadřují vděčnost za ochotu vlád, umožňující dialog a užitečné vztahy. Těší se na další budování mostů, otvírání dalších dveří a plodnou spolupráci v různých odvětvích lidské činnosti.

Adventisté mohou pozitivně přispět při budování lidské společnosti v kterékoliv společenské formě. Není žádného důvodu, proč by adventismus měl být ztotožňován s nepřáteli pokroku a nového společenského pořádku ve východní Evropě. Nový zákon odsuzuje vykořisťování pracujících. Podle Kristova poselství (Lk 4) mělo se evangelium zvěstovat chudobným, zkroušení srdcem měli být uzdravováni, zajatým se

Na všeobecné poradě o církevních otázkách v Evropě, která se konala v červenci 1967 ve Vídni, bylo rozhodnuto, že na III. Všekřesťanské mírové shromáždění budou vysláni za církve adventistů s. d. pozorovatelé. To se uskutečnilo a v Praze se sešli ve dnech 31. 3. — 5. 4. t. r. zástupci církve z několika evropských zemí. Na snímku ze sjezdového paláce vidíte v první řadě (zleva do prava) O. Klouda (ČSSR), Dr. H. Stoeger (Švýcarsko), Dr. B. B. Beach (Anglie), O. Sládek, G. Lovaš a H. Petr (všichni ČSSR). Ve druhé řadě (zleva do prava) J. Drejnar, M. Šustek (oba ČSSR), J. Szakacz (Maďarsko), J. Kantor (ČSSR), S. Dabrowski a Z. Lyko (oba Polsko).

mělo zvěstovat propuštění, slepým návrat zraku a utlačovaným osvobození. Křesťanské poselství naopak bojuje s dynamickými skutečnostmi životních situací.

Adventisté s. d. na celém světě se chtějí podílet v boji proti chudobě, hladu, diskriminaci a ponížení. Bok po boku mohou s vládními institucemi bojovat proti rozšířenému pustošivému vlivu tabáku, alkoholismu a omamným drogám. Musí pomáhat budovat vlast i společnost.

Adventisté s. d. mohou kladně a významně pomoci novému společenskému pořádku, svým úsilím zamezit neždravé společenské podmínky. Církev adventistů s. d. musí kromě toho a především neochvějně zvěstovat záchranné evangelium, kterým Bůh může změnit lidské srdce. Nečistota, nepoctivost, lenivost, sobectví, nespravedlivost, útlak a diskriminace nejsou nutně plodem společenského pořádku, ale klíčí v samém člověku, v důsledku jeho porušené přirozenosti a rostou na půdě společensky pro to vhodné. Dokonalá společnost může být jen tehdy, když složky této společnosti — lidé, budou dokonalí.

III. Univerzální mír

Adventisté s. d. jsou mírumilovní lidé. Proto by je svět měl znát jako církevní společenství, toužící a usilující o mír. Jistěže není nic bližší

jádro křesťanského poselství, než smíření a šíření univerzálního i osobního pokoje.

— Církev adventistů s. d. svým důsledným obhajováním života, humanismem a šířením svornosti a dorozumění mezi lidmi všech národností a ras, více pomáhala mír vytvářet, než aby vyzývala k němu okázalými hesly a zbožnými rezolucemi.

Znovu zaznamenáváme svou nejoprávdovější touhu a modlitbu za světový mír mezi všemi lidmi a ve všech zemích. Odsuzujeme válečné prolévání krve, jako i násilí páchané ve všech lidmi vytvořených, nebezpečných ohniscích světa.

Jako vhodný projev konkrétního zájmu o všechny diskuze o míru doporučujeme, aby Generální konference vyslala své pozorovatele na III. zasedání Všekřesťanské mírové konference (Praha 31. 3. — 5. 4. 1968).

V pokoře se znovu odevzdáváme našemu Pánu, Knížeti pokoje, který směřuje Boha s člověkem i lidmi navzájem, současně posvěcujeme svoji službu věci míru, pamatujíc na učení našeho Pána a nezapomínajíc na zlaté pravidlo, abychom jiným konali to, co sami od nich chceme, snažíc se slovem i příklady vždy šířit dobrou vůli a bratrské porozumění mezi všemi národy, při plnění křesťanského poslání — při zvěstování evangelia všem lidem.

Šťastná zem

*Aby dnes člověk šťastný byl,
nemusí stavět vzdušné zámky,
nebo se scházet u studánky,
jen cit svůj vůli podřídí,
a úsměv vložit v každé dění,
a v radost se pak život změní!*

*A chceš-li, by byl v světě mír...
doma jej musíš mít taky,
nevznášej city nad oblaky,
kde srazí tebe vzdušný vír.
Jen tolik chtěj, co můžeš dát,
druzi tě budou opěvat!*

*A chceš-li hledat šťastnou zemi,
kde není hany ani klam,
pak pravdu mluvit uť se sám,
neb pravda k dobru tebe změní;
nenajde štěstí v duši svoji
ten, kdo se pravdu říci bojí.*

*Máš-li rád slávu nebo čest,
to není špatné lidské chtění,
často však lidi k necti změní,
obě jest dobra ozvěnou.
Vždyť ti, co velcí skromní byli,
slávou a ctí se ověnčili!*

*Ze všeho nejvíce však věz,
v tvé podobě ať víra hoří,
vždyť v ní jsi teprv obraz Boží,
fontána celé naděje!
Kdyby tě bili, křižovali,
ve víře velký jsi a oni malí!*

Ervín Wojnar

Téměř po dvacetileté přestávce byla znovu zorganizována tři sdružení církve adventistů s. d. v Československu. České sdružení se sídlem v Praze, Moravsko-slezské sdružení se sídlem v Ostravě a Slovenské sdružení se sídlem v Bratislavě. V jednotlivých sdruženích proběhly v měsíci květnu t. r. pracovní konference, při kterých byly provedeny volby činníků. Na Moravě a Slo-

vensku byla uspořádána velká slavnostní bohoslužebná shromáždění, kterých se zúčastnili i představitelé církve ze zahraničí.

Na obrázku je záběr z ostravské sportovní haly, ve které se ke slavnostnímu shromáždění sešlo téměř tři a půl tisíce lidí.

Co s pochybnostmi

Malý muž zavírá sebevědomě a vyzývá své dveře svého automobilu, zatím co malí chlapci, stojící na okraji chodníku, k němu obdivně vzhlíží. A on se kochá z tohoto okamžiku. Jak to však vypadá v jeho srdci?

Může hmotný úspěch naplnit touhu srdce? Odstraní hmotný úspěch prázdnotu lidské duše?

Paul Tillich, známý filosof a teolog, dal dnešní době následující diagnózu: „Chceme-li podat charakteristická znamení současného člověka, pak musíme říci: je to člověk autonomní, který se stal ve své autonomii nejistým. Příznačná pro jeho nejistotu je ta skutečnost, že ztratil rozhled v přesvědčení o Bohu, světu a sobě samém. Pocit jistoty zmizel v jistém systému teoretických a praktických ideí nad smyslem jeho života i života všeobecně.“

Jak pravdivá jsou tato slova. Člověk, který se osvobodil od všeho zastaralého, se stává ve svém sebeurčení nejistým. Jeho samého překlenul pokrok vědy a rozvoj techniky.

Jaké nadšení zapálilo velkého humanistu Ulricha von Huttenu, když na počátku 16. století napsal: „Ó století, ó vědo! Jaká radost je žít... Studie se hýbají, duch rozkvétá. A ty, barbarství, vezmi provaz a čekej na své spoutání.“ Tento sen budoucnosti se, žel, nesplnil. Přesvědčení o velkých činech lidí, nemá důvěru ve spolublížní, pochybuje o Bohu a pochybuje o smyslu svého bytí vůbec.

Z jasného nebe nepřišel tento nihilistický postoj. Mnoho generací pro něj připravovalo půdu. Krok za krokem se člověk vzdá-

loval od původce veškerého života a jeho probuzení je strašné.

Jistý básník, žijící v době poslední války, vyjádřil své poznání takto: „Jsme generací bez spojení a bez hloubky. Naše hloubka je propast. Jsme generací bez štěstí, bez domova, bez rozloučení. Naše slunce je úzké, naše láska je krutá a naše mladost bez mládí. Jsme generací bez hranic, bez uzdy, bez ochrany — vytržení z běžícího řetězu dětství do světa, který pro nás připravil to, zač nás potom přehlíží. Nedal nám Boha, který by držel naše srdce, když nás větry tohoto světa zachvacují. Tak jsme generací bez Boha, neboť jsme generací bez spojení, bez minulosti, bez uznání.“

Přesto nejen za války, ale i dnes se cítí mladý člověk často ostrakován anebo dokonce oklamán. Pochybuje o upřímnosti svých vychovatelů, o lásce svých rodičů a žel, že tato pochybnost je často opodstatněná. Jaký rozdíl můžeme vidět mezi vysokými ideály a realitou života!

Jak vědci bychom měli být za domovy, ve kterých je projevovala snaha o život podle Boží vůle. Ovšem i mezi vědci lidmi se může objevit pochybnost. Ne pochybnost vůči Bohu, ale pochybnost vůči lidem.

Neměli bychom usilovat o to, abychom tyto negativní jevy potlačili? Je zcela přirozené, že zvláště mladý člověk bádá v zákonech přírody, poznává lidi a tím současně svět kolem sebe. Tak přichází k poznání. Opravdově hledající člověk má velmi často mnoho otázek — dokonce i kacířských. Ate otázky, které vedou k objasnění, ty přispívají k určení konečné ceny. Toto období otázek je velmi pohnutou a bouřlivou do-

bou pro toho, kdo ji prožívá. Jak bolestně proto je, když tento zápas mladých lidí není brán vážně a místo porozumění je užívána autorita zastrahování.

Častým zjevem je tak zv. „pochybnost rozumné arogance“. Tehdy se člověk táže jako Pilát: „Co je pravda?“ a neočekává vůbec žádnou odpověď. V takové chvíli si myslí: Kdo by mi mohl odpovědět, když ani já neumím odpovědět.

Avšak v posledních otázkách životních ti nedá nic ani ten nejvznešenější rozum. Každý člověk musí pak bezmočně poznat své hranice. Je „nemohoucnost věřit“ skutečným nedostatkem člověka, anebo se zde člověk skrývá před Božími požadavky za intelektuální otázky?

K víře nevede srovnávací náboženská věda anebo čistě teoretický způsob uvažování o biblickém učení, ale chtění a připravenost k následování. Ježíš praví u Jana 7, 17: „Bude-li kdo chtít vůli Boží činit, ten rozzezná, je-li to učení z Boha, anebo mluvím-li já sám od sebe.“

Ze zájmu musí vzniknout láska a z přichylnosti odevzdanost. K tomuto rozhodnutí patří více zmužlosti nežli k pochybovačné a váhavé nerozhodnosti. Jen živá víra nás vede přes úskalí pochybností a daruje nám jistotu a důvěru v Boha, v Jeho slovo a v Jeho zaslíbení.

Bůh nepotřebuje tvoji víru. Jeho existence není závislá na tvém souhlasu. On však touží po tobě, miluje tě a chtěl by ti pomoci. Bůh chce, aby bylo všem lidem pomůženo a aby všichni ku poznání přišli.

A co chceš ty? Rozhodni se! Zij podle jeho slova a budeš se těšit ze své víry.

-K-

DEN ZAČÍNÁ

Kdyby mi byl před několika lety někdo řekl, že budu jednou psát pro náboženský časopis, pak bych mu bez rozpaků odpověděl, že nemá zdravý rozum, protože jsem byl vůči všemu náboženství indifferenční, ne-li zamilovaný. Dnes to považují za přednost, že smím vydat svědectví o vysvobozující Boží lásce.

Co se stalo? Dovoďte, abych vás alespoň v krátkosti seznámil s událostí, která od základu změnila můj život. V roce 1928 jsem přišel jako lékař do M., kde jsem si otevřel vlastní ordinaci. Brzy jsem se stal vítaným hostem ve vinárnách a restauracích. Aniž bych si to uvědomoval, stával se ze mne alkoholik. Důsledky takového počinu byly zcela přirozené: rodinný život trpěl a své povinnosti v povolání jsem neplnil. Dokonce jsem byl předvolán i na úřady, kde mne napomínali. Konečně jsem přišel k poznání, že bych se měl úplně zbavit alkoholu. Nesčetněkrát jsem si sliboval, že se již nikdy nenapiji alkoholu. Ale po každém předsevzetí následovalo porušení slibu. Tak jsem žil dvacet let.

Až v polovině září 1948 onemocněl náhle jeden z mých synů. V obývacím pokoji utrpěl těžký úraz. Při uklouznutí narazil vrchní částí na stůl. Zpočátku nebylo vidět žádné zranění. Za dva dny na to si stěžoval na bolest očí, což jsem bez velkého přihlížení nepovažoval za něco vážného. Pak přišla sobota a neděle, a já jsem byl jako vždy v tyto dny dlouho do noci pryč. O dítě jsem se nezajímal. V pondělí ráno mi manželka sdělila, že dítě nemůže jít do školy, protože má silné bolesti hlavy. Zavolat jsem

si ho ke své posteli a s údivem jsem zjistil, že pravá oční bulva vystoupila asi o jeden centimetr z oční jamky. Nárazem na horní čelist se totiž vytvořil zánět, který postupoval za oční dutinu a dále k mozku. Byla to opravdu životu nebezpečná situace. Chlapce jsem musel odvézt do nemocnice, kde dostával každé tři hodiny penicilinové injekce. Jak hrozný stav to byl pro dítě, které mělo stále silné bolesti hlavy a při tom nemohlo spát, protože bylo stále rušeno injekcemi.

Byl jsem u něho denně, a když jsem jej viděl ležet nehybného, s ledovým obkladem na hlavě, tu mne vnitřní hlas obviňoval: To je tvoje vina! Proč jsi rádně své dítě nevyšetřil? Mohl jsi zjistit zánět a včas zařadit vše potřebné.

V těchto dnech jsem se úplně zřekl užívání alkoholu. Při jedné návštěvě sdělila moje žena chlapci tuto radostnou skutečnost. On ji na to odpověděl: „Rád trpím, jen když tatínek již nepije.“

Po úspěšné operaci se dítě brzy uzdravilo a bylo propuštěno z nemocnice a já — opět jsem začal pít. Tak silně jsem byl svázan neviditelnými pouty démona alkoholu. Následovaly opět smutné dny. Pokaždé, když jsem se vrátil v podnapilém stavu domů, díval se na mne chlapec svými velkýma očima a já jsem v jeho pohledu četl jeho otázku: Bylo to vše, co jsem vytrpěl, nadarmo?

Tyto pohledy mne mučily. Mé výčitky se hromadily a stupňovaly až k zoufalství. Ani sázka s kolegou, že přestanu pít, nepřinesla nápravu.

Můj čtenáři, víš co je to zoufalství? Je to stav, kdy poznáváš, že všechno tvé chtění a všechna tvá boj ti nejsou nic platná. Přicházíš k poznání, že všechno je již ztraceno a tvůj život nemá žádný smysl. Shrůzou si vzpomínám na ten okamžik, kdy jakýsi vnitřní hlas mi našeptával: Raději konec se strachem a hrůzou, nežli hrůzou bez konce. Víš přece, kde máš pistoli, jsi ztracen, udělej konec. — Ano, jednou v neděli dopoledne jsem si chtěl ve svém bytě vzít život. Avšak jakási neviditelná ruka mne zavedla na jinou cestu. Ve svém zoufalství jsem si vyhledal v knihovně bibli a začal jsem ji číst. Můj zrak utkvěl na slovech proroka Izaiáše: „Zahladím přestoupení tvé jako mrak a hříchy tvé jako mhu. Obrát se ke mně, neboť jsem tě vykoupil.“ Musel jsem tato slova znovu a znovu číst a bylo mi stále více jasnější, že jsou napsána i pro mne, že i moje chyby chce Bůh zahladit a že mne chce vykoupit. A já — nevěrec, klesl jsem na kolena a začal se modlit. Prosil jsem Boha o odpuštění, světl jsem mu svou hříšnou minulost a žádal jsem vysvobození ze své životní bíd. Odpověď přišla. Dostavil se klid a pokoj. Pokoj z jistoty, která plyne ze smíření s Bohem.

Od toho okamžiku zcela zmizelo pokušení pít znovu alkohol. Je to dar, za který denně děkuji svému Bohu. Slovo Boží je pravda. Ježíš Kristus praví: „Přišel jsem, abych hledal a spasil, co bylo zahynulo.“ Každému, kdo dosud nedosáhl úplného vysvobození od svých hříchů, chci jedno připomenout: Ježíš hledá a miluje i tebe, milý neznámý příteli. On chce i tebe vykoupit ze ztraceného života. I ty jsi povolán ze tmy v předivné světlo Jeho lásky.

MUDR. V. S.

Ježiš řekl: „Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávat všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa.“ (Mt 28, 19-20).

Přehled práce církve adventistů s. d.

	1964	1965
ZAHRAŇIČNÍ MISIE		
Země, ve kterých pracují adventisté s. d. (podle OSN je na světě 236 zemí)	139	200
Počet jazyků, kterými je adventní poselství zvěstováno	928	1 066
LÉKAŘSKÁ MISIE		
Sanatoria a nemocnice	128	136
Kliniky a ošetrovny	165	167
Letadla a lodi zapojené do lékařské práce		16
Ve vlastních zdravotnických ústavech zaměstnáno celkem lékařů	491	606
Ošetrovatelek a ostatního zdravotnického personálu zaměstnáno	17 449	18 651
Na vlastních zdravot. školách ukončí ročně lékařské studium posluchačů	100	100
ošetrovateľské studium	586	571
Ambulantně ošetřeno pacientů	3,479 529	3,918 578
ODDĚLENÍ VÝCHOVY		
Základních škol ve vlastnictví	5 250	5 203
Počet žáků na základních školách	367 779	368 264
Středních a vyšších škol	431	634
Ústavů pro výchovu zdravot. sester	35	35
Vysokých škol pro studium lékařství	1	1
Universit s více fakultami	2	2
NAKLADATELSKÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST		
Počet nakladatelství celkem	43	44
Počet pravidelně vydávaných časopisů	293	297
Počet jazyků, ve kterých je vydávána adventní literatura	228	260
DOBROČINNÁ A SOCIÁLNÍ PRÁCE		
Počet domovů pro staré osoby	43	43
Počet osob, kterým poskytnuta pomoc v nemoci nebo stáří	10,063 685	15,327 928
Počet darovaných oděvů potřebným	8,387 904	11,373 837
Pomoc poskytnutá 42 rozvojovým nebo katastrofami postiženým zemím (oděvy, potravin, léky - přepočteno na devizové Kčs) celkem za Kčs	78,830 766	130,428 378

